

REACH *Fact Sheet*

ECHA-11-FS-02.1-NO

Sikkerhetsdatablad og eksponeringsscenarier **Viktig informasjon til etterfølgende brukere**

Hvis du bruker farlige stoffer som er registrert i henhold til REACH-forordningen, er dine leverandører i de fleste tilfeller pålagt å sende deg et nytt, utvidet sikkerhetsdatablad som inkluderer eksponeringsscenarier. Dette er en av de viktigste endringene som følger av REACH-forordningen, og skal gjøre det lettere for deg og dine ansatte og kunder å bruke disse stoffene på en sikker måte.

Mange av de 3500 stoffene som ble registrert hos ECHA innen fristen for registrering i henhold til REACH i 2010, oppfyller kriteriene for å bli klassifisert som farlige. ECHA publiserer informasjon om alle disse stoffene på sitt nettsted. Hvis du bruker noen av disse stoffene, kan du forvente at leverandørene dine sender deg et utvidet sikkerhetsdatablad.

HVORFOR ER DETTE VIKTIG?

Det utvidede sikkerhetsdatabladet inneholder en oppsummering av nøkkelinformasjonen fra kjemikaliesikkerhetsvurderingen som en virksomhet i din forsyningskjede har utført i henhold til REACH. I et eksponeringsscenario kan du se hvilke bruksområder som dekkes. Hvis dine eller dine kunders bruksområder (som forklart på neste side) er dekket, vil eksponeringsscenariene gi informasjon om relevante vilkår for sikker bruk.

Hver gang et sikkerhetsdatablad er påkrevd, er du på din side pålagt å gi dine kunder informasjon om farene og vilkårene for sikker bruk og råd om hensiktsmessig risikohåndtering.

I dette faktaarket forklares dine nye forpliktelser trinn for trinn.

HVA ER NYTT I SIKKERHETS-DATABLADET?

Det nye elementet er **eksponeringsscenarier**. Disse beskriver vilkårene for sikker bruk, det vil si driftsforhold og nødvendige risikohåndteringstiltak.

Ideelt sett burde det utvidede sikkerhetsdatabladet dekke alle **dine bruksområder** gjennom hele stoffets livssyklus, fra produksjon og til det skal kastes, herunder:

- bruksområdene **i din virksomhet**
- bruksområdene **hos dine kunder**, i deres prosesser eller produkter, dvs. stoffblandinger eller artikler
- bruksområdene **hos virksomheter som får kjemikalier levert av dine kunder**.

Det utvidede sikkerhetsdatabladet du mottar fra leverandøren din, bør inneholde:

- Stoffets **viktigste tekniske funksjon** (For eksempel flammehemmer, pigment, stabilisator) og bruksområdene som dekkes av eksponeringsscenariene.
- **Terskelverdier for eksponeringsnivåene** som ifølge leverandørens vurdering ikke bør overskrides for menneskers helse og miljøet¹.
- **Fysikalsk-kjemiske data** som er nødvendige for å foreta eksponeringsvurderinger (for eksempel vannløselighet, damptrykk, biologisk nedbrytbarhet).
- **Et eller flere eksponeringsscenarier** som inkluderer **praktiske råd om vilkårene for sikker bruk**, herunder risikohåndterings- og avfallshåndteringstiltak.

HVA MÅ JEG GJØRE?

Når du mottar et utvidet sikkerhetsdatablad og et registreringsnummer for et stoff, bør du gjøre følgende:

Trinn 1: Samle inn informasjon om hvordan stoffet brukes hos deg og dine kunder (om dette ikke allerede er gjort)

Trinn 2a: Sjekk om **dine bruksområder** er dekket i punkt 1.2 i sikkerhetsdatabladet og i eksponeringsscenariene

Trinn 2b: Vurder om det er uoverensstemmelse mellom **dine bruksområder** og de som er dekket i eksponeringsscenariene

For eksempel: Du selger produktene dine til forbrukermarkedet, men leverandøren har ikke dekket bruksområder for forbrukere i eksponeringsscenariene.

Trinn 3a: Hvis bruksområdene dine er dekket, sammenlign **vilkårene for sikker bruk** som er beskrevet i eksponeringsscenariene med de faktiske bruksvilkårene i din virksomhet og hos dine kunders virksomheter som du har kjennskap til.

Trinn 3b: Vurder om det er klar uoverensstemmelse mellom **dine bruksvilkår** og de som er beskrevet i eksponeringsscenariene

For eksempel: Stoffet utgjør 20 prosent av innholdet i ditt produkt, men leverandørens eksponeringsscenario dekker bare en konsentrasjon på inntil 5 prosent.

Hvis du identifiserer en klar uoverensstemmelse i trinn 2 eller 3, må du reagere!

¹ DNEL = avledet nivå uten virkning og PNEC = beregnet konsentrasjon uten virkning

HVA OM MITT BRUKSOMRÅDE ELLER MINE BRUKSVILKÅR IKKE ER DEKKET?

I denne situasjonen kan du enten:

- **Be din leverandør om å ta med dine bruksområder i kjemikaliesikkerhetsrapporten** og sende deg et revidert eksponeringsscenario. Du må gi alle opplysninger om de aktuelle bruksområdene og bruksvilkårene som leverandørene trenger for å kunne foreta denne vurderingen. Vanligvis vil dette kreve dialog med leverandørene. Leverandørene må behandle din formelle anmodning innen **én måned** etter at den ble mottatt, eller minst én måned før neste levering, alt etter hvilken av disse datoene som inntreffer sist.

- **Tilpasse aktiviteten din** til bruksvilkårene som er beskrevet i eksponeringsscenariene, det vil si:

- gjennomfør som et minimum vilkårene for sikker bruk i dine egne prosesser
- tilpass produktets sammensetning/utforming og
- anbefal som et minimum de relevante vilkårene for sikker bruk til dine kunder

- **Se etter en annen leverandør** som leverer eller er villig til å levere et eksponeringsscenario som dekker dine bruksområder.

- **Foreta din egen kjemikaliesikkerhetsvurdering** (om ingen av unntakene i den blå boksen gjelder), og utarbeid din egen kjemikaliesikkerhetsrapport for dine bruksområder og vilkår for sikker bruk. Du trenger ikke å sende kjemikaliesikkerhetsrapporten inn til myndighetene, men du må holde den oppdatert og legge den fram i forbindelse med eventuelle inspeksjoner og på forespørsel. Du må også ta med tilsvarende eksponeringsscenarier i dine egne sikkerhetsdatablader.

I HVILKE TILFELLER ER JEG FRITATT FRA KRAVET OM Å UTARBEIDE EN KJEMIKALIESIKKERHETS- RAPPORT?

Som etterfølgende bruker trenger du ikke å utarbeide en kjemikaliesikkerhetsrapport:

- dersom stoffet ikke krever et sikkerhetsdatablad (for eksempel, fordi det ikke er klassifisert som farlig),
- når en kjemikaliesikkerhetsrapport ikke er påkrevd for stoffet i det hele tatt (for eksempel fordi den registrerte mengden er under 10 tonn),
- når du samlet sett bruker mindre enn ett tonn av stoffet i året. I så tilfelle må du likevel identifisere og gjennomføre hensiktsmessige risikohåndteringstiltak og eventuelt inkludere disse opplysningene i sikkerhetsdatabladene du sender ut til kundene dine,
- når konsentrasjonen av stoffet i en stoffblanding du framstiller er lavere enn terskelverdiene angitt i REACH-forordningen artikkel 14 nr. 2, eller
- når du bruker stoffet utelukkende i produkt- og prosessorientert forskning og utvikling og risikoene for menneskers helse og miljøet er kontrollert på en hensiktsmessig måte.

NÅR MÅ JEG INFORMERE ECHA?

Du må rapportere til ECHA i følgende situasjoner:

- når du som etterfølgende bruker er pålagt å utarbeide en kjemikaliesikkerhetsrapport,
- når du ønsker fritak fra kravet om kjemikaliesikkerhetsrapport, enten fordi:
 - du bruker stoffet i en samlet mengde under ett tonn i året, eller
 - du bruker stoffet i produkt- og prosessorientert forskning.

Hvis rapportering til ECHA er påkrevd, trenger ikke rapporten omfatte spesifikke bruksområder som ikke overskrider ett tonn i året, med følgende unntak: Hvis årsaken til at du ikke trenger å utarbeide en kjemikaliesikkerhetsrapport er at den samlede mengden du bruker, er på under

Viktig informasjon til etterfølgende brukere
Sikkerhetsdatablad og eksponeringsscenarioer

ett tonn, skal alle bruksområder rapporteres.

Du må sende rapporten inn til ECHA innen 6 måneder fra den dato du mottok et utvidet sikkerhetsdatablad med et registreringsnummer.

HVA SLAGS OPPLYSNINGER MÅ JEG GI TIL ECHA?

- **Administrative opplysninger**, herunder din egen og leverandørens identitet samt stoffets identitet og registreringsnummer.
- **En kort beskrivelse av bruksområder** som ikke er dekket i eksponeringsscenarioet, og av vilkårene som gjelder for disse bruksområdene.
- Hvis du mener at det er nødvendig å utføre **forsøk på virveldyr** i forbindelse med etterfølgende brukers kjemikaliesikkerhetsvurdering, et forslag til disse forsøkene.

HVORDAN KOMMUNISERER JEG NEDOVER I FORSYNINGSKJEDEN?

Relevante eksponeringsscenarioer du mottar, bør inkluderes i sikkerhetsdatabladene du sender ut til kundene dine.

Du kan enten:

- ta disse opplysningene med i sikkerhetsdatabladets hoveddel eller i form av et vedlagt eksponerings-scenario, eller
- videresende mottatte eksponerings-scenarioer til dine kunder etter å ha kontrollert at de er i samsvar med sikkerhetsdatabladet ditt.

Hvis du mottar et utvidet sikkerhetsdatablad som identifiserer andre eller mer alvorlige farer enn det som tidligere har vært kjent, må du uten opphold informere kundene dine om dette.

HVILKE FRISTER GJELDER?

REACH-forordningen setter korte frister for etterfølgende brukeres oppfyllelse av sine forpliktelser. Du må handle umiddelbart og dokumentere hva du har gjort og hva du planlegger å gjøre for å sikre at dine forpliktelser blir korrekt oppfylt.

Fristen løper fra den dato du mottar et utvidet sikkerhetsdatablad med et registreringsnummer.

- **Hvis bruksområdene dine er dekket** og du ikke trenger å utarbeide din egen kjemikaliesikkerhetsrapport, har du **12 måneder** til å gjennomføre tiltakene beskrevet i det utvidede sikkerhetsdatabladet, og til å oppdatere sikkerhetsdatabladene for stoffblandinger du leverer til brukere lenger ned i forsyningskjeden
- **Hvis bruksområdene dine ikke er dekket**, har du **12 måneder** til å gjennomføre din egen kjemikaliesikkerhetsvurdering og få på plass relevante eksponeringsscenarioer.

HVOR KAN JEG FÅ FLERE OPPLYSNINGER OG HJELP?

De nasjonale REACH-informasjons-tjenestene gir praktiske råd på ditt lokale språk:

<http://www.echa.europa.eu/nationalhelp/>

Bransjeorganisasjoner som CEFIC og Downstream Users of Chemicals Co-ordination Group (DUCC) gir informasjon og hjelp.

ECHA tilbyr veiledning, IT-verktøy og håndbøker:

<http://echa.europa.eu/downstream>